

Núm. 777

Any XVI

Barcelona 30 Juliol de 1903

LA FOSCA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS 10 número

Lo seu carinyo es molt gran,
mes la cansa la *Mar vella*
y ara busca la trapella
un rendit y rich galan
per ana á San Sebastián.

De dijous á dijous

Ja ho podém ben dir, qu' aquí no 'n tenim de govern. Han caygut en Silvela y en Maura, abrassats á n' en Sanchez Toca, l' ministre de la Marina, que per estarne mancat de mariners, ni menos ell ho ha sigut may.

Lo projecte d' esquadra ha mogut ferm rebombori portant en son dia la desunió als ministres passats moventlos á deixar buydas las poltronas, que 's veu ben clar que ja las esperavan per seure hi uns altres. Aixis va 'l mod; per tandas l' un darrera l' altre, tots hi arriban y 'n treuen profus, quan l' afició s' encomana tant.

Ara, en Villaverde ha tastat la presidencia del consell, y una colla de senyors, molt mes coneigits á casa seva que del p. is, s' han repartit com pa benehit, las mellors prebendas que farán bé si cuytan á disfrutarlas, que si no, no hi serán pas á temps.

* * *

Que l' obra del partit conservador, manat per en Silvela y socorregut per en Maura que tant grossas revolucions de boquilla volia fer desde son ministeri, ha sigut per torbadora, tothom ho ha vis'; pero si algú ho duptés, fixis com la darrera crissis ha sigut contrariá al Parlament, á la seva esquena, y tirantlo á las potas dels cabells en sa dignitat. Per aixó 'l novell govern, no mes pot viurer tenint tan cat aquest que deuria ser instrument de governar, sent incompatible ab la constitució del flament ministeri, que 's de negocis, ja que pe'l demés ningù sap ahont va... ni ganas.

* * *

Així mateix lo nou president no 'as ha explicat encara, ni creyem que ho fassi mes tart, quins propòsits 'l guia en sas gestions y .. jtant se 'ns dona! En Villaverde n' es l' enamorat dels homes de negocis (bon profit 'ls fass!) perque n' es l' únic que com Ministre d' Hisenda ha pensat alguna cosa mes que treurer 'ls cuartos de la butxaca del pobre contribuent; ja cada hu lo seu! y la seva presencia no mes n' ha fet pujar la Borsa, pero prou; ja no podrá fer res mes; presoner á la gàbia d' or, ni tan sols pender orientacions politicas, que 'a fan tanta falta com lo mellorament de la moneda, de's cambis y tot quant ell persegueix ab caboria.

Lo nomenament d' aquest ministeri nou, n' es la monstruositat mes grossa, dins lo régimen constitucional; qu' ha demostrat no mes ab aixó, la seva impotencia, la nulitat de sa direcció política, la falta d' homens de govern, que 'n tenen 'ls partits monárquichs, y la por de que 'ls homens nous dels partits avansats ho arrebassin tot.

* * *

Aquí la tenen, la rahó de tot lo que passa... No son diferencias per la construcció de l' esquadra naval, las rahóns fondas qu' han mogut la tempestat

en aquest got d' aygua... no; aquestas s' arreglan tan bon punt, tocan á repartir.

Lo triomf del partit republicà en las eleccions darreras, l' unitat y correcció qu' ha tingut al Congrés de 'ls diputats, la serenitat ensenyada, ab pi nü, davant del país, son las causas d' aytals misteris, desenrotilla's en tan enlayradas regíons, que ni menos podém mirari y per inútils y costosas las voldríam suprimir de cop y volta.

* * *

Mentre va acostantse l' hora, 'ns plau'l mirar l' esquifiment d' aquests homes que surten per anar tirant un quant temps mes, sens que sapsigüem ni d' ahont venen. Diuhem que 'l Ministre, de la Guerra, ni menos coneix á son president ni li fa cap falta, perque fa son ofici com si manés un batalló de soldats.. ¡no, que son massa! Tot lo mès, una quarta de companyia. Diuhem que 'l d' Agricultura, es amich de fer l' esquadra naval, notiu vissib'e de la cayguda de son antecessor; y 'l de la Marina que pensa tot lo contrari d' en Villaverde. ¡Vaja un olla!

Lo trist del cas, es qu' els Ministres dimitents, avants d' anarse 'n, han escurat tant els plats del rebost, llegeixis Capitols del pressupost, que no ha quedat ni un sanabre per donar, y ara 'ls novells (com ho farán? ¡Be s' han d' acontentar els amichs!) Perque si no, giran l' esquena, y s' han de preparar per guanyar las eleccions municipals properas, sots pena de que també la guanyin els Republicans ab ferma majoria... y.. ¡tururut, dotze horas!.. No hi ha mes carbó.

* * *

La mort de Lleó XIII es una de las notas d' aquesta setmana. «*Roma veduta, fede perduta*,» tal ha sigut. Com que no 'l coneixiam personalment, hem de rebuscar tots els diaris d' aquí y de fora, per buscar 'hi quelcom d' agrados ó interessant referent à n' ell, per fer 'ho avinent als nostres lectors. Pero no trovem res que s' ho valga, per contar, ni succeheix res més que lo de cada vegada.

Tot s' ho 'cen pastat pe 'l nou nomenament... grans envejas, fermas rahons entre mitj dels Cardenals bons y rebedors per l' ofici... lo que 's veu y lo que no 's veu com per tot.. ara l' Oreglia n' es un fiero... no val.. després es bon home.. vaja l' en farém.

Com vulguin; per nosa'tres ja s' ho poden comprehendre á son gust, tan sens en dona... perque 's veu qu' els quartos ningù se 'ls endú.. Lleó XII, ha deixat una grossa fortuna.. ¡Que Deu 'l perdó!

CALIXTE PI Y XARAU

LA VUYYADA

Pe 'ls diaris d' aquesta vila (que no 's publican) he vist que aqui baix á *Braselona* hi va haverhi un gran *bullit* entre un qu' escriu á un periódich y 'l simpátich *Pepé Gil*, l' empressari mes *chelito* y *belen* qu' hi ha per 'qui.

La causa de la tabola á que 'm refereixo, estich en que va ser promoguda per aqueix crónich desitj de considerar la estética ó mirarse l' art gens prim, es dir, mirat baix lo prisma del *tango*, 'l ball preferit per la societat del dia que viu á gust, prescindint de reparos y d' escrúpols de monjas, anem al dir, mentres 'l cos be disfruti, tant se 'ls hi enfúm l' esperit; puig d' esperit—segons pensan—no n' hi ha d' altre que 'l de vi.

Resultat de la *contienda* entre 'l *tangós* Pepe Gil y algún d' aquets periodistas *morrals*, ay! morrals, vull dir, quins, sembla, 's ruborisavan veyent ballar cada nit de tal manera expressiva las reynas del «ay, que tinch!» «ja baixo» «tiba, Manela» «apreta» y tot per l' istil, en lo teatre *Nou Retiro* bu' era alcássar escullit ó l' harem de tantas vellas que passan l' art en un *tris*, els ha deixat á tots tristos tan ant á n' els seus amichs

y protectors jay' las portas sense avisar, qu' es un crim de lesa ganduleria, privantlos, sens' prevení 'ls de diversions innocentas qu' elevan molt l' esperit (l' esperit... de ví que 'ls deya) y 'ls ha deixat ensopits obligantlos, revatúa, á passar las nits dormint y somiant aquells *meneos* que 'ls tenian sempre aixís á punt de solfa, engrescantlos com si tinguessin sols vint ó vintidós anys, tenintne seixanta ó més; cert n' estich.

Demodo que si 'l *Retiro* dissapte no 's torna á obrir, es facil que succeheixi algún conflicte precis que pot durne conseqüencias d' aquellas que no puch dir, y donarán á la Higiene multa feyna, pro de nits.

Lo qual desd' aqui traslado al Gobernador Civil.

* * *

Al arrivar de Valencia nostre mestre Sadurní volía intervievarlo sobre lo que ha succehit á nostra célebre banda que val molt—alt se pot dir;—pro jo, per no amohinarlo y no darli mes fatichs després de la malifeta que 'ls ha deixat ressentits, he dessistit de la idea

de parlarli com d' amich, pensant que hi han certas cosas que val molt mes res no dirn'.

Sols diré que 'ls nostres músichs han ben demostrat tenir dignitat y gens d' egoisme renunciant las quatre mil pessetas del tercer premi després d' havé 'ls preterit en lo guany de la segona distinció que—pe 'l que he vist en los diaris de Valencia—era seva; tots ho han dit.

Per lo tant els músichs nostres si están ressentits bon xich (y ab molta rahó) del fallo d' aquell Jurat valentí compost tot de madrilenyos que 'ns tenen *tirria* als d' aquí, per satisfets poden darse ab lo triomf conseguit dintre de la opinió pública qu' es sempre 'l premi mes rich.

* *

Lo tenir *La Catalana* d' haver, veig de suprimir lo servey en lo trajecte desde Gracia cap aquí pe 'l mal estat de la vía qu' está feta un embolich de sots y de dolents passos fins á serne un gran perill, colocan á Barcelona sols al nivell de Rupit, de Ripollet ó Masquefa... ¡Ey, es dir! m' ho sembla á mi.

PEPET DEL CARRIL

FESTAS MAJORS

Litografia Barcelonesa de Ramón Estany Carrer de S. Ramón, 6

trobarán un assortit immens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitacions, Titols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.**

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

LA TOMASA

Bullit

Siguin verts, siguin madurs,
siguin frets, siguin calents,
sempre son idéntichs gossos
ab los collars diferents.

¡Quebelieros.... Atención!
un servidor aquí 'ls dí
! l'última part del *Frou-Frou*
ó el *Pulpo de la Nación*.

LA TOMASA

Auca de la setmana

- ¿Qué dius que 'l teu papa es mort?
- ¡No, 'l de Roma, per ma sort!

- ja t' ho deya Sadurní,
qu' allí us farian patí.

- ¡Cristina, quina calor!
¡Abur, aquí us deixo això!

Dels Consums la caixa baixa.
Portmeneurs de la rebaixa.

Als lliberals de Catalunya

I

Lliberals de la terra catalana
los qu' aymeu del Progrés la llum serena
y en vostres cors honrats sentiu qu' alena
l' ansia de redimir la patria hispana:
Lliberals de la serra y de la plana,
del poble y la ciutat, de tota mena,
qu' es vostre goig teixir hermosa trena
per la patria enjoyar, forta y galana:
Sortiu de la inacció tonta y supina
que 'l crit de Llibertat! ja alegre sona
y la ocasió present es oportuna;
fugiu del mal camí y de la rutina
y 'l gran exemple que Barcino os dona
seguiu-lo sens temor tots á la una.

II

Mentiren per sort nostra aquells que un dia
pregonaren la hispana decadencia;
mentiren, y això ho prova la experiència,
los que van sostener tal profecía.
No es morta, felisment nostra energia;
no 'ns faltar voluntat ni intel·ligència;
tenim lliures lo cor y la conciencia
y aymem la pau la llum y la harmonia:
Es cert que descendim de 'n Torquemada;
que empanyan negres núvols nostra història
y un jorn cridarem Viscan las cadenes!
mes avuy nostra fé s' es transforma la
y á Espanya ha de donar dias de gloria
a nova sang que corra en nostras venas.

E REIMBAU PLANAS

IDONAS...!

Si á una dona presumida
i donas molta importància,
entre la que ella ja 's dona
no hi ha per hont agafarla!

Rondinant de què es esclava,
es la mestressa del mon
la dona, y mes cada dia
¡densá que dú pantalons!

Molts creuen de bona fé
un ser débil á la dona,
y no veuen que hipnotisa
al mes sabi, ja mes tonta!

La dona, obeheix, com l' aigua,
que sols creu, empresonada,
mes, de son jou una escletxa,
basta, per emanciparla.

Aquests disbarats què escriu
sobre tot no 'ls fassin corre
ó sinó... ¡pobret de mí
si ho sabés la meva dona!

QUIMET DE LAS COPLAS

Cantarellas

Dos anys fá que soch promés
de la Carme, malvinatje.
Los regalos que m' ha admés
que me 'n costan de dinés;
car - me costa 'l prometatje.

Alfons si vas á banyarte
no probis pas de nadar
puig podrías ofegarte
y á la fi després trobarte
com tú sabs *al - sons* del mar.

En Magí vá dirme á mí:
— No sé hont arrivaré, noy,
sense rals y sens destí.
— Si 't trovas sense *magí*
pots arrivar á sant Boy.

CATALÁ-NISTA

CANTARS

Lo mal d' amor ben mirat
es com lo mal de caixal;
las donas avuy te 'l curan
pro demá t' hi fán mes mal.

Vas dirme que la Dolors,
encar' que no ho he cregut,
patia de mal de cor ...
y de cor may n' ha tingut.

PEP DENTS

Restauranada

Dimecres era ó en dijous
el dia que cert subjecte
vá entrà á la fonda al objecte
de menjarse un parell d' ous,
mes com n' era delicat
en materia fartonera,
al veure ab enfado, qu' era
lo seu encàrrec, passat;
crida, s' irrita, s' aixeca
y á n' el camaré esvalota
dient que li fassi la nota,
sens haver probat la te a.

— Vaya un cas mes divertit!
Aquests ous, son pollats...
digué entre alguns disbarats.
Y el mosso, qu' era aixerit,
sério respongué al moment:
— Senyor, vo's té fa un desastre;
Li doném ous ab pollastre
y encare está mal content?

RAMPELLS

CANTAR

¿Perqué trist sospiro, mare,
preguntas? ¡te no tiue de di!
es que penso ab que 't fas vella...
y jay! no 't puch rejueni!

ANTOLÍ B. RIBOT.

Als Banys

Gp, mestre; doneunos dos quartos.
 — Si no 'ls volen de safrá, no 'ls puch servir. Tots estan ocupats.
 — Donchs anirém al pùblic.
 — ¿Que volen taparrabos?
 — Es clar, home. ¿Que 's creyéu qu' anirém despullat?
 — Ho dich per si haguessin vo' gut traje.
 — Quina march mes grossa!
 — Bif! D' shont surts ab aqueixas camas tan peludas? Semblan modernistas.
 — Com que no me las afayto mai!
 — Ji ji! Quins taparrabos mes foradats!
 — Aixis hi entrará l' aygua.
 — Ajeguemse à la sorra.
 — Quina barra que tenen las donas! Allí n' hi há dràgas que 'ns están mirant fixament.
 — No hi ha com tenir bonas formes.
 — Que lloguem carbassas?
 — No 'm parlis de carbassas. Me fan pensar en la Lola.
 — Donchs jo 'n llogaré unes.
 — Quins pits te aquell senyor! Sembla una dida!
 — Tu; mira aquell qu' hi entra ab sombrero. Encara com no du capa.
 — Are vè un escolapio.
 — Aparteu las criaturas!
 — Tirems' hi de cap?
 — De cap... manera m' hi tiraréa. Me fan una banya aqueixas onadas!
 — Vaja home, no siguis cobart ó sino lloga suros.
 — Mes aviat llogaria una barca.
 — Au! Pit y á dins!
 — Paf!
 — Quina aygua mes gelada!
 — Jo he quedat fret.
 — Com tremolas!
 — De por.
 — Mira: pera nedar se fá aixis. Pero gahont vas tant decidi?
 — Ahont es la corda?
 — Que vols jugar à juli?
 — No: es pera agafarme. Ay! ay!
 — Que 't passa? Que tens mal de caixal?
 — Socorro! Lladres!
 — No estém pas al Paralelo?
 — Un tiburón que se 'm menja las caixas!
 — Dispensi que l' hagi tocat nadant per sota l' aygua.
 — Era vosté? Ja m' havia assustat!
 — Bub! bub!
 — Ep, vos; aparteu aqueix gos d' aquí.
 — Are hi nedo! Que no veieu qu' estich vestit?
 — Vina, que t ensenyare de fer lo mort.
 — No fem bromas. Es massa trist aixó!
 — No tinguis por. Si es qüestió d' acostumars' hi.
 — Ay, la mare! No m' hi vuy pas acostumar. Ves com quedaría la de casa!
 — Me 'n vaig à la bota.
 — Quin' aygua mes bruta!
 — Se veu qu' encare no l' han rentat!

— Qui es qui ha topat ab las carbassas?
 — Es mestre! No b déml!
 — No anessiu contra direcció.
 — Cuidado!
 — Qui crid? Ah! Es aqueix ximple del pentinador.
 — A qui diu ximple aqueixa carbassera?
 — A vos, tres de quoniam.
 — A veure si vinch aquí y us clavo un cop de rem.
 — Llengua!
 — Donchs jé!
 — Socorro, barquillero!
 — Voy!
 — Que m' ofego!
 — P o ¿que us ha passat?
 — Que m' ha romput las carbassas.
 — Qui?
 — Aquell del pentinador que se 'n ha anat mar endins.
 — No 'l veig pas.
 — Se deu haver amagat. Com que no hi ha cap municipal!
 — Que sou l' amo dels banys?
 — Per servirlo.
 — M' han robat lo vestit!
 — Que vol que li digui!
 — Lo que vuy que me 'l pagui.
 — Are hi corro! ¿Que 's creu que li he pres jo?
 — Donchs no me n' haig d' anar pas despullat.
 — Vagi com vulgui.
 — Aquí no s' hi pot venir! Està plé de lladres!
 — Home no cridi tant. Lo poden sentir y 'm compromet l' establiment. Veurá; 'ns podém entendre. Li donaré un duro ..
 — Y que 'n faré d' un duro! ¿Que vol que me 'l posi? Lo que jo vuy es un vestit.
 — ¿Que 's creu qu' aquí es una sastreria?
 — Donchs me 'n vaig à buscar un municipal.
 — Alanta!
 — Agafeulo que va ab taparrabos!
 — Vatua no m' en havia adonat!
 — Que balli 'l crispín!
 — Vengase Vd. al cuartelillo.
 — Hombra si 'l venis à buscar perque...
 — Le digo que se venga.
 — Que se venga aquí!
 — Y perq' é haig de venir?
 — Por faltar à la moral.
 — Si m' han birlado 'l vestit.
 — Eso ya se lo esplicaré al cabo.
 — Pro ¿com voi que vingui d' aqueixa manera?
 — Senyora Ramona. Présteme un llençol. Ahi está: póngaselo!
 — Semblaré un moit.
 — Doneuli ayugal!
 — Que baile!

ANTONI CANTALLOPS.

EPIGRAMA

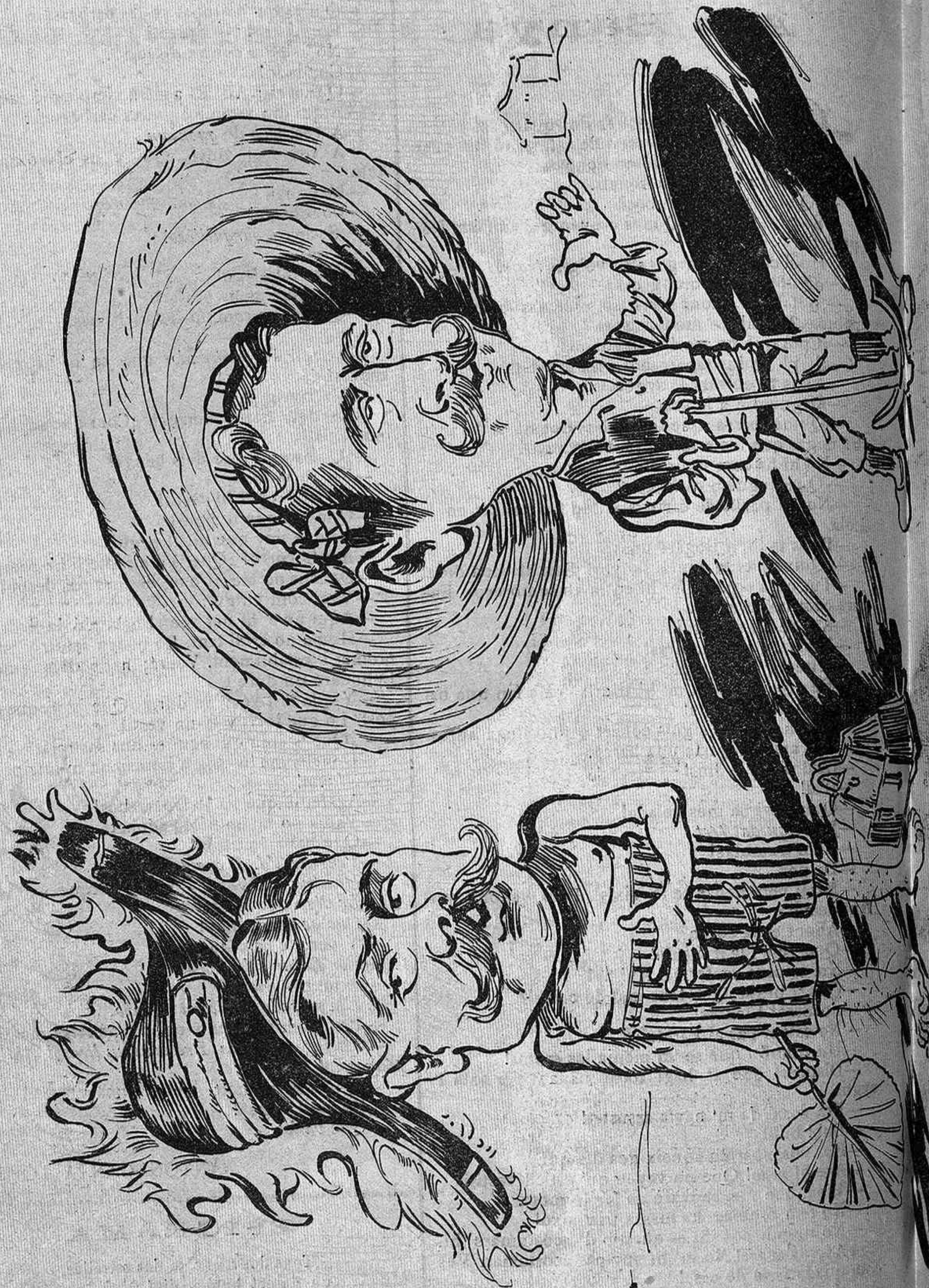
Tens dos ulls com dos estrelles,
 un nasset bufó y diví
 y unas dents que Deu me 'n guarde
 d' haverte de mantení.

MANEL CASTELLA

ALLI-OLI D' ACTUALITAT

LA TOMASA

per J. LLOPART.

Aixis l' Història ho escriu:
—Presidència Vizcàverda
d'un ministeri d' istiu.

Aixis se 'ls pasejarán
fins que s' acabi el Setembre
aquests de San Sebastian.

Armonias fraternals
per ier l' elecció d' un Papa
entre 'ls mansos cardenals.

Dugas obras novas 'ns ha donat á las darrerias de la temporada, la eminent Mariani, obras que un cop mes l' han acreditada de son imponderable talent.

Nos referim *I corvi* y *La Cornice*, la primera de una forsa dramática tant superior que ab tot y ser nosaltres dels que considerém que la Mariani es una verdadera celebritat, confessém que vam quedar petrificats, puig no creyam que sa intensitat dramática arribés á tanta altura. La escena de la locura en que acaba lo tercer acte, assegurém que cap mes actriu de las que trepitjan los escenaris, la pot arribar á executar ab tanta naturalitat y maestria. Si dita artista no tingües la reputació lograda, en dita obra, l' alcansaria.

La Cornice de género sumament oposat, estigué á igual altura, y aixó no sigué cap novetat pe 'ls espectadors, puig tots ja sabian que en la comedia, tant per sus formes bonicas de diceió, com relleu extraordinari que dona á las escenas y situacions reals, no se li coneix rival.

En abduas obras s' ha vist lo travall imponderable del Sr. Paladini, ja que los personatges á ell confiats los detalla ab una maestria grandiosa y la direcció escénica es tan notable que 'l públich queda embricat per la unitat y realisme ab que veu las escenas.

Lo segón acte de *La Cornice*, resulta una proba de lo que manifestém.

La campanya que ha fet aquesta companyia ha sigut sumament important ja que ab las 50 funcions d' abono, 'ns ha donat 37 obras distintas y d' ellas 17 completament novas entre nosaltres.

Verdaderament no 's pot donar mes varietat y si á aixó s' hi anyadeix que ni una sola obra ha fracassat se podrá comprender lo regositj ab que s' ha vist aquesta companyia.

Dilluns últim ab *Zazá*, se despedíren de nosaltres tant notables artistas; la manifestació que al final se 'ls feu, fou proba palpable del sentiment ab que s' veia sa marxa que quedá minvat al manifestarnos que prompte tornarian entre nosaltres.

A rivederci donchs, artistas tots de la companyia Mariani.

Pera lo 14 del próxim Agost, s' anuncia lo debut de la companyia del célebre Watry que ab los números qu' anuncia de son especial repertori, creyém fará una profitosa *tournée*.

CATALUNYA (Eldorado)

Bona prova de l' estimació que te 'l publich d' aquesta terra, a n' en Benét Pérez Galdós, n' es l' èxit y las representacions que ha tingut *Mariucha* en aquet teatro.

Aquesta setmana, s' ha estrenat l' idili en tres actes *«La Musa»* obra escrita en prosa y sens argument. Potser tenim els ulls tacats de miopia, quan no havem vist las bellesas del llenguatge que tant de ferm havían aponderat els critichs madrilenys parlant d' aquest' obra.

No volém pas dir ab aixó qu' estiga malament. Pero las filigranas y lo graciós discreteig tan alabats en las obras del antich teatro espanyol per' ahont paran?

Mancada la comedia d' argument interessant com demana 'l públich avuy en dia, escrita l' obra en prosa vil, hem de buscar lo idilech per dalt dels núvols y costa tant de trobar, que al espectador hasta li agafa són.

Lo desarollo del segón acte, pot anar... ab molt que dir; pero 'l tercer, cau en una énfasis rimbombant.

Ben bé al contrari es *El estigma* de Echegaray (J.) posat en escena dilluns passat puig que 's veu la obra ferma; humana dins sa fonda poesía y vigorosa que 'l públich se xucla d' un trago y 'l troba curt.

Tota la companyia travalla en bons elements qu' hi há pasta y lluhiment per tots.

Pera avuy estava anunciata *La escalinata de un trozo*, obra també de Echegaray y que segons notícies en ella ha seguit las pejtadas que inicià en sos primers temps ó siga los que li daren profit y gloria.

TÍVOLI

Ab las funcions del diumenge passat se despedí la companyia lírica que segons cartells procedia del Circo de Price de Madrid.

Per lo conjunt que havém vist aquí y també per lo desempenyo que han donat á las obras, no volém dir qu' algun artista no figurés en la companyia dita, pero 'ns sembla que al venir á ter la temporada d' istiu, se devián eliminar las principals parts de la mateixa.

Com se pot comprender, lo resultat ha sigut molt negatiu y no creyém que la Empresa Figueras, volgues tornar á reincidir á donarnos gat per llebra.

Pera dissapte está anunciada la nova temporada ab nou espectacle que ho será de la companyia de ópera italiana dirigida per lo conegut mestre Sr. Baratta.

Forman part de la mateixa las Srtas. Lopeteghi, Wal Rossell, Belli y Vila y los Srs. Pagani, D' Ottavi, Puiggener, Hediger, Banquells y Masini.

La obra de debut, será *Andrea Chenier*, ópera del mestre Giordano y que ab bon èxit s' estrená en nostre Liceo en l' any 98, qual argument resulta tant sumament igual al de la sarsuela de Ramos Carrión *La Marsellesa* que creyém que los autors de la obra espanyola é italiana, s' inspiraren en las mateixas fonts.

¡Coincidencias de la originalitat!

CIRCO ESPANYOL

Pera avuy y á càrrec de nova Empresa, está anunciada la reapertura d' aquet teatro. La nova Direcció ha combinat espectacles variats pera tota classe de públich.

En efecte, s' anuncian espectacles tots los días y á determinadas horas, pera secció infantil, obrera, popular y «sicalíptica» ó siga pe'ls aficionats á lo groixut.

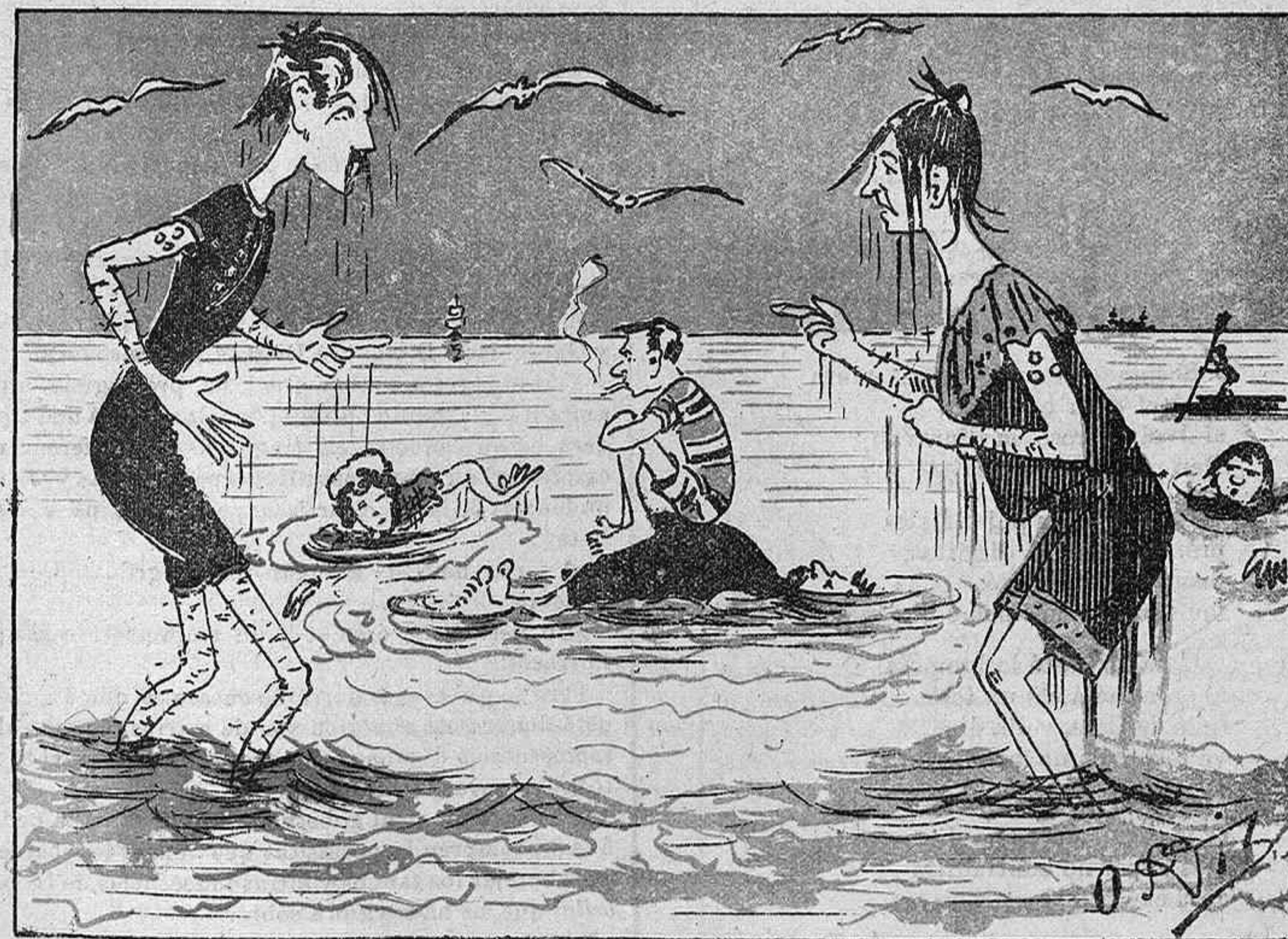
La combinació la creyém acertada; are sols falta que los propòsits de la Empresa no fallin.

LA TOMASA

Ilusió perduda

Al entrarhi, tots des guapos,
se forjan gran ilussió.

Pero quan surten del aygua,
se miran y.... ¡adeu passió!

NOU RETIRO

S' estrená *La perfumista*, sarsuela en un acte arreglada de la que ab lo títul de *La bella profumiere* 'ns feu coneixer fá pochs anys la companyía de opereta italiana Gravina.

Com que l' obra ha sigut reduhida, dit está que s' ha tret tota la palla possible deixanthi lo grá y aquet es la *mostaza* que en ella hi há, que resulta sumament picanta.

A conseqüencia d' aquest estreno, s' han publicat en alguns periódichs, furibundos articles fets per periodistas que segons notícias exercian de *sultán* en alguna de las *bellas* de la casa y que per motius de arbitriarietats comesas per ells, se 'ls hi havían tallat un xich las alas, revenjantse del abandono ab las criticas de referencia y demandant apoyo á sas villanias á la primera autoritat de la provincia, apoyo que no 'ls faltá, ja que la Empresa se veié condemnada á fortes multas per causas que dias avants los tals periodistas aplaudian á rabiar.

Vejentse la Empresa d' aquet modo protegida, ha tancat lo teatro.

De sentir es, que á personas tan dignes del desprecí, las autoritats las hagin ascoltadas y encare mes humillantse.

Després encare voldrán que s' apoyi lo centralisme.

TÍVOLI — CONCERTS D' EUTERPE

Lo quart concert de la temporada efectuat diumenge passat, sigué de honra y profit pera la distingida societat coral *Euterpe*.

D' honra, perquè totes las pessas foren estrepitosament aplaudidas, fins á lograr algunas d' elles la repetició, figurant en aquesta distinció la *gavota* que s' estrená original del mestre Sr. Rafart, que una vegada mes doná mostras de son talent. De profit, ho fou per que sigué un plé á vessar.

Nostra enhorabona á la Societat y també á son distingit mestre Sr. Rafart, que ab justicia ha lograt ja un nom entre 'ls mestres directors de societats corals.

Per lo 16 del pròxim Agost, está anunciat lo quint concert de la temporada.

UN COMICH RETIRAT

Cantarellas

Soch auzell que entrístit canta
á n' el mon engabiat;
si d' eixa presó 'm lliuravan,
Deu meu quina caritat!

De pobre has pujat á rica,
pró... perdent la dignitat;
resultat de tot aixó:
¡que ara ets més pobre que may!

Cara 'm costá la brometa;
al pronunciá ets un test...
(iplé de flors, volia dirli!)
va repercuti un bolét.

Que 'ts un ramillet de gracies
ta mareta sempre 'm diu,
mes jo per no contradirla
ab 'l cap li faig «que si»

A. B. R.

Campanadas

Havém rebut una carteta firmada per un suscriptor del nostre periódich que val la pena de ser contestada per veurers en ella una gran dòssis de bona fè.

La pregunta que 'ns fa dit senyor relativa á si so'n catalanistas, repub'icans, ó socialistas, no tenimcap reparo en contestarla: Som un bon tres republicans, y de lo demés una mica de cada cosa porque no som tan intransigents qu' ellá ahont trovém quelcom de sá y beneficiós á la vida humana no ho aceptém de bon gràt.

Lo que nosaltres no podém acceptar mai, son las parau-las del quefe, pa 'l sol fet de serho, si las mateixas no venen revestidas, al nostre entendre, de la mes gran sinceritat y certesa.

Y tant es aixís, qu' entro un republicá que per torpesa ó interès particular adulteri l republicanisme y un monárquich de talent y bona fè, preferim aq et mil vagades.

No 'ns cansarém de repetir que 'l nom no fa la cosa.

Aixó no pot significar qu' aném cap allá ahont convé al nostre negoci, porque en dif'rentas ocasions hem atacat desde aquestas colúmnas als ho n'ns qu' estavan al candeler, y porque nosaltres no volém ser regidors, ni diputats, ni ocupar cap càrrec públich.

Podém equivocarnos en las nostras apreciacions, que no son infalibles pero may guia la nostra ploma un esperit mesqui.

L' obrer nos mereix respecte per lo que representa, y sempre qu' hem pogut l' hem defensat, y mo'ts cops hem senyalat los seus errors, ab lo qual probém que no vivim d' enganyarlo, sinó de manifestar lo que á nosaltres nos semblan veritats.

Per lo tant, lo que califica d' enigma 'l nostre suscriptor, es no mes que la expressió d' una sinceritat ferma, que no està subjecte á conveniencias de cap classe y que 'ns ha perjudicat moltis vegadas, y qu' seguirá perjudicantnos, porque som fets d' una carnadura que no sabém dir «amen» á to lo que fassin los nostres, ni obheir com á bens als nostres quefes.

Una disciplina cega es lo pitjor enemich del avens.

Ja 'ns ho pensavam qu' aixó dels tangos acabaria mala-ment.

Allá ahont hi entra'n *bellas*, se digan Chelitos, Violetas y Gardenias ó Dimonis ó Diab es, gresca segura.

Y ara la gresca sembla que l' ha promoguda un representant de la opinió pública (?) molt adicte á una triple llegera, perquè aquesta ha tingut alguna diferencia ab un empessari qu' havia escullit las pantorrillas y altres menudencias de las se'as artistas pera donar pa als seus fills.

¡Ay, nos hem d' aixugar una llàgrima! ¡Com está la societat!

¿Un periodista cremat y un empessari sense pa? ¡Es horrorós!

Pero lo qu' es mes horrorós encare es que 'l governador pera donar gust al periodista dc marras, hagi prohibit la representació d' una obra en que l' empessari hi xifrava totes las sevas esperansas.

Com se veu que al governador no li falta pa pe 'ls seus fills, ni comprén la necessitat que tenim los barcelonins, de saborejar los tangos y altres indecencies de la plaga de *bellas* que 'ns ha caygut á sobre.

CUPÓ PRIMA N.º 87 (1)

Què dona dret á adquirir per

UN RAL

la sainete lírich en un acte y en prosa

LOS ENCANTS DE SANT ANTONI

original de D J SEPH M a POUS

qual preu corrent es lo de UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

La gran timba nacional ja anuncia la jàgida magna de Nadal.

La enganyifa constarà de 10,000 bitllets qu' importarà 8 millions de duros.

Vetaquí un joch que de bona gana en seriam banquers per las ganancias que reporta y perque ningú 'l persegueix.

Los regidors que s' han dec' arat contraris á la municipalisació del gas, deuenen estar aturdits al veure lo que passa en pob'acions importan'issimas.

D'sprés d' haverse introduhit tal reforma en municipis de primera, com ja indicarem en un número anterior, ara s' ha c'ebat á Catania una reunió ahont concorregueren mes de doscents alcaldes, declarantse gayrebé tots partidaris de la municipalisació del gas.

En altres bandas, y no vull dir aquí, 's dec'aran partidaris de las rimas que reparteixen las Empresas monopolizadoras.

L'egim que la germana de la reyna Draga, amparada per un millonari suís, farà un viatje á l' Europa al objecte de demanar una ajuda pera destronar al actual rey de Servia.

Pobra senyora, si no té altra candela, ja pot entornarsen al llit!

Que's contenti de moment ab l' amparo del millonari suís, y que's recordi luego de la passejada que varen fer las nacions europeas l pobre Krüger.

Las ajudas ja 's donan sols als malalts.

Una vegada mes hem de parlar de las oposicions que pera recreo dels regidors de totas castas y edats se celebren en la Casa Gran.

Avuy toca 'l torn als capataços de brigadas.

Lo dia 10 d' aquet mes terminaren las oposicions pera la provisió de vint d' aquellas p'assas, corresponents á la zona d' Ensanxe.

Denchs, aquesta es la hora que 'ls interessats no saben res enterament del resultat de las oposicions.

Com que 'l pastel sembla que será gros, necessita estar molt al forn.

Bromejar ab qui tal vegada necessita un tros de pa ab molta premura, es una buria massa sagnanta.

Si las plassas ja estan donadas perquè molestar á ningú? D' aquet modo se cometan dos faltas: la buria y 'l favoritisme, quan ab aquest últim bastaria.

Ja 'ns pensavam que 'l ser Papa de Roma era una bona breva pero no tant que pera lograr tal dignitat se cometessin mes barbari ats que en las eleccions ahont intervenen los cacichs.

La publicació de folletos posant com á draps bruts á determinats cardenals pera enlayrarne altres, nos ha fet un efecte de barallas de vehinat, qu' encare no hem tornat la respiració.

Las r. comenacions per aquella com si 's tractés d' un artista que prega un bombo en las columnas d' un periódich, ho hem trovat molt poch cardenalici.

Y lo d' enviar propis á rebre als cardenals que 's dirigien al aticá para que no votin un nom sinó un altre, te 'l mateix ayre de mercantilisme que 'l del viatjant de comers qu' agafa un tren rápid pera tenir ja travallada la plassa quan un company hi arrivi.

Si així se portan los m'ntenedors de las doctrinas de Jesús, qu' hem de fer los misers mortals que gayrebé esíem entregats en eos y ánima al dimoni?

No 'ls sembla quo tractantse del nomenclament del representant mes directe de Deu á la terra, no hi ha necessitat de valerse de semblants astucias?

Ja 's passará bona ausia i Altissim de que siga nomenat lo qui á son entendre reuneixi mes m'rits.

Per lo tant, dormiu tranquillos Rampolla, Orsoglia, Vanutelli y tots quants desitjeu la tiara, perque «á quien Dios se 'a dé, San Pedro se la bendiga».

Lo gobernador de Lugo ha tingut la idea de crear premis pera las familias pobres que tengan m'és netas sas casas.

Molt bé per aquet gobernador!

D' això se 'n diu fer alguna cosa de profit.

D. Joaquim Costa ha sigut processat per haver atacat segons diuhens, las institucions en una carta que dirigi als organisadors del mitin celebrat en lo teatro Lirich de Madrid.

Ditxosas institucions!

Lo que s' havia de veure avants de processar al Sr. Costa es si las atacava ab rahó, perque l' atacarlas sols, en lo terreno del sentit comú vol dir ben poca cosa.

CORRESPONDÈNCIA

Honodes; ¿Excitants així á l' estiu? ¡Ca, barret! Nos estimém massa als nostros llegidors.—Ribas; Bé *La fornera*.—Mont Tranqui; Un altre dia 'l complauré.—Roqueta; Anirá *La marxa del soldat*.—Montabliz; ¡Pin! ¡Pam! ¡Pum! y *Cantars*.—O'sina; Es dolenta.—Caldès; Lo d' avuy está molt ben dialogat p' ro no m' agrada l' assumpto. Fassi altra cosa d' assumpto mes simpà ich.—Pepet de Vilafranca; Be. —Noy de Premià; Bueno.—Estorer de la Ronda; Id. —Vilà; la setmana entrant li contestaré ab mes calma.—A; Ribas; Publicarém los cantars.—Branera; Nova.—J. Ventura Gracias.—Rampells; Anirá tot menos l' article, qu' es molt mansoy.—Albertet de V.; ¡Ay Albertet que 'l vol gué produhir tant l' ha de perdre.—Girbau L'astima que no estiga mes ben desarrollada.—R. del Cafe, Anirá aigua cosa.—Sentinelles; Acceptat y expressiōns.—Roig; No váni ab corriolas.—A. A. T; No val ré.—Castellas; No 'm convé.—Feliçpet de Sabadell; Està fet ab molt garbo, pero, fillet té una mà de greix. B. Güell; Molt bé.

LITOGRÀFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA

Geni y figura

PERE — ¡Vesten ximple! Ni á la terra
han volgut per ayqualit.

LO GOMOS — Faré patí alguna santa
si aquí 'm deixá entrar vestit.